

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2020, 4(3): 2164-2179.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.473](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.473)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAşTIRMA MAKALESİ

Rekreasyonel Balıkçılık Turizmi: Kuşadası, Didim ve Didim/Akbük Örneği

Dr. Mahmut EFENDİ, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Aydın, e-posta:

efendimahmut926@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7388-5239>

Öz

Balıkçılık faaliyetleri insanların geçim kaynağıdır. Bu bakımdan bu kişilerin bu faaliyetleri tüm yıl boyunca devam ettirmeleri gerekmektedir. Bunun yanında rekreasyon balıkçılığı batı ülkelerindeki popüler boş zaman aktivitelerinden biridir. Rekreasyon balıkçılığı ciddi sosyal ve ekonomik değer katan bir aktivitedir. Bu araştırma niteliksel bir çalışma desenine sahiptir ve Aydın ili içerisinde denize kıyısı bulunan Kuşadası, Didim ve Didim/Akbük bölgelerinde tamamlanmıştır. Araştırmanın amacı, kendi tekneleri veya başkalarının tekneleriyle balıkçılık faaliyetinde bulunan ve yaşamlarını bu şekilde sürdüren kişilerin rekreasyon balıkçılık faaliyetinde bulunup bulunmadıkları, ayrıca yaptıkları balıkçılık faaliyetinde denizde yaşadıkları sorunları ortaya koymak amacıyla tamamlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre balıkçılık faaliyetinde bulunan kişiler rekreasyon balıkçılığı içerisine dahil olduklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Balıkçılık, Rekreasyon Faaliyetleri, Turist, Kıyı Balıkçılığı, Turizm.

Makale Gönderme Tarihi: 21.03.2020

Makale Kabul Tarihi: 06.07.2020

Önerilen Atf:

Efendi, M. (2020). Rekreasyonel Balıkçılık Turizmi: Kuşadası, Didim ve Didim/Akbük Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3): 2164-2179.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2020, 4(3): 2164-2179.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.473](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.473)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

Recreational Fishing Tourism: Kuşadası, Didim and Didim/Akbük Cases

Dr. Mahmut EFENDİ, Aydın Adnan Menderes University, Faculty of Tourism, Aydın, e-mail: efendimahmut926@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7388-5239>

Abstract

Fishing activities are some certain people's main means of living. In this regard, these people are required to carry on these activities all year round. In addition to this, recreational fishing is one of the popular leisure time activities in the western countries. Recreational fishing is activity that adds critical social and economic value. This research is a qualitative study design and is completed in Kuşadası, Didim and Didim/Akbük districts all of which have a coastline in Aydın province. The aim of this research is to reveal whether the people who are engaged in fishing activities with their own boats or with the boats of others and who make their livings in this way have been engaged in recreational fishing activities and whether they have experienced any problems at sea during their recreational fishing activities. According to the results of the research, it has been determined that the people expressing that they have been engaged in fishing activities have been involved in recreational fishing.

Keywords: Fishing, Recreational Activities, Tourist, Coastline Fishing, Tourism

Received: 21.03.2020

Accepted: 06.07.2020

Suggested Citation:

Efendi, M. (2020). Recreational Fishing Tourism: Kuşadası, Didim and Didim/Akbük Cases, *Journal of Turkish Tourism Research*, 4(3): 2164-2179.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Geleneksel balıkçıların, azalan balık kaynakları ve artan işletme maliyetleri (yakıt, personel gibi) nedeniyle azalan gelir üretme becerileri karşısında turizmi geliştirmesi için aktivitelerini çeşitlendirmesi küresel bir trend olmuştur (Chen ve Chang, 2017: 84). Rekreasyon balıkçılığı, Batı ülkelerindeki en popüler boş zaman aktivitelerinden biridir (Kauppila ve Karjalainen, 2012: 88). Bunun yanında Rekreasyon balıkçılığı ciddi sosyal ve ekonomik değer katan önemli bir aktivitedir (Blicharska ve Rönnback, 2018: 380).

Bazı kullanıcılar olan endüstriyel balıkçılar, rekreasyon balıkçıları ve dalgıçlar hem balıkçılık alanları hem de deniz alanı için rekabet oluştururken diğer kullanıcılar ise deniz alanını sadece buldukları coğrafi alanda su kültürü, enerji üretimi, taşıma, petrol arama ve koruma) gibi aktiviteler/endüstriler için geliştirmektedir (Said, MacMillan, Schembri ve Tazanaopoulos, 2017: 245). Turizm endüstrisinin sosyal ve ekonomik öneminden dolayı araştırma literatürü turizmin bölgesel gelişme için genel olarak çevresel bakış açısıyla (ör. Butlervd., 1998; Hall ve Boyd, 2005; Müller ve Jansson, 2007; Hallvd., 2009, Kauppila ve Karjalainen, 2012) araç olarak kullanılma rolünü vurgulamıştır.

İlkçağ'dan bu yana Ege ve Akdeniz çevresine yerleşmiş toplumlar denizi kültürlerinin bağlayıcısı olarak görmüşler, uzun mesafeleri deniz yoluyla aşmışlardır (Yaşar, 2011: 34). Turizm sektörünün gelişmesiyle birlikte, son yıllarda ulusal ve uluslar arası turizm talebinde yeni eğilimler ön plana çıkmaya başlamıştır. Turistler güneş-kum-deniz üçgeninin ağırlıkta olduğu geleneksel kitle turizminden daha fazlasını istemeye başlamışlardır (Boz ve Tunçer, 2016: 1). Üç tarafı denizlerle çevrili turizm cenneti Türkiye'nin doğal dokusu korunarak mevcut turizm etkinliğinin artırılmasına duyulan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Bu kapsamda yetkili makamlarca bir takım düzenlemeler gerçekleştirilmektedir (Göksu ve Atik, 2017: 89).

Sürdürülebilir turizm düşüncesi; turizm kaynağı olan doğal, tarihi, kültürel sosyal ve estetik değerlerin korunup geliştirilerek, çekiciliklerinin devamının sağlanmasıdır. Sürdürülebilir turizm, doğal ve yapay çevre ile insan kaynaklarını olumsuz etkilemeksizin turist kapasitesini artırmayı ve turistik ürünlerin kalitesini yükseltmeyi amaçlar (Can, 2013: 27, Akdağ vd., 2016: 271).

Bunların yanında Sürdürülebilir turizm yaklaşımı, tüm kaynakların yönetimi, kültürel bütünlüğün, zorunlu ekolojik süreçlerin, biyolojik çeşitliliğin ve yaşam destek sistemlerinin devamlılığı sağlanırken, ekonomik, sosyal ve estetik gereksinimlerin karşılanması da öne çıkarılır (Akşit, 2007: 443). Son derece çekici görünümler sunan yüksek kıyılar, aynı zamanda rekreasyonel faaliyetler için derin ve açık deniz rüzgarlarına kapalı koylara sahiptir (Doğaner, 2001: 6-7). Dil balığı, tautog (karabalık), deniz levreği gibi olta balıkları kıyı şeridinde bulunmaktadır (Li, Vogel ve Viswanathan, 2019: 2). Çeşitli malzemeler kullanılarak, belirli amaçlar doğrultusunda deniz tabanına yerleştirilen yapılara yapay resif denilmektedir. Yapay resifler körfezde balıkçılık faaliyetlerinde bulunan balıkçılar ve sportif balıkçılar için kolay ulaşım sağlayabilecekleri yeri belirli, yıl boyunca kıyı balıkçılığı yapabilecekleri yeni bir av sahası oluşturacaktır (Yaşar, 2011: 52).

Kıyı alanları özellikle de 3 deniz mili alanı (3NMZ) fanyalı ağ ve galsama ağı, uzun olta, sepet ve tuzak ayrıca diğer olta ve misina yöntemlerini kullanan küçük ölçekli balıkçılık uygulamaları için verimli balıkçılık alanı olarak kabul edilir. Bu alan aynı zamanda endüstriyel trol balıkçılık, su kültürü, taşıma ve yakıt ikmali, enerji, rekreasyon şnorkel dalışı ve dalış gibi diğer deniz kullanımlarına da ev sahipliği yapmaktadır (Said, MacMillan, Schembri ve Tazanaopoulos, 2017: 246). Ayrıca kıyı turizmi ve rekreasyon aktiviteleri, tek kullanımlık plastikleri içerir ve bu da kıyılardaki mikro plastik sorununa katkıda bulunur (Dowarah ve Devipriya, 2019: 123).

Deniz rekreasyon balıkçılığını, diğer balıkçılık türleri ve çevreyle olan önemini ve etkileşimlerini tanımlamak için rekreasyon balıkçılığın hangi anlama geldiğini tanımlamak gerekmektedir (Pawson, Gelenn ve Padda, 2008: 339). Aslında bazı bölgelerde yazın turistlerin denizde gezdirildikleri teknelerin (tekne gezilerinin) kışın işlerin durgunluğu zamanında yine yerli turistleri rekreasyonel balıkçılık faaliyetleri için gezdirdiği öğrenilmiştir. Buna bağlı olarak araştırmanın temel amacı, rekreasyon balıkçılığının tanımlanması, ayrıca Aydın/Didim ve Aydın/Kuşadası'nda yapılan rekreasyon balıkçılığının durumunun analizinin yapılmasıdır. Bu bağlamda araştırma yapılan alanda bulunan tekne sahipleri (yaz ve kış aylarında balıkçılık yapan veya tekneleri ile gezi turu yapan) ile görüşmeler yapılmış ve rekreasyon balıkçılık faaliyetlerinde bulunup bulunmadığı öğrenilmiş ve eğer rekreasyon balıkçılığı faaliyetlerinde bulunuyorlar ise ne durumda olduğu yapılan görüşmelerden sonra analiz edilerek sunulmuştur. Araştırma nitel araştırma desenine göre tamamlanmıştır. Araştırmada öncelikle ilgili literatüre yer verilmiş, balıkçılık turizmüne değinilmiş, ege denizinde bulunan balık türleri belirtilmiş ve denizde tröl kullanımına değinilmiştir. Daha sonrasında araştırma içerisinde görüşülen tekne sahiplerinin rekreasyon balıkçılığı hakkındaki görüşlerine yer verilmiş ve sonuçların vurgulanması ile araştırma tamamlanmıştır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu alanda balıkçılık turizmi ve yapılan çalışmalara değinilmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar belirtilmiş ve sonuçlarına yer verilmiştir. Turizm alanında yerel kaynaklarda yapılan çalışmalar arasında rekreasyon balıkçılığına rastlanamamıştır. Bu bakımdan araştırmanın önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Bonnichsen vd., (2019), daha fazla turist için balıkçılık - Turist olta balıkçılarının olta balıkçılığı alan kalitesi tercihlerine dair ampirik bir araştırma adlı yaptıkları ampirik çalışmalarında Tatil destinasyonlarını en azından kısmi olarak rekreasyon olta balıkçılığı fırsatlarına göre seçen olta balıkçılarına odaklanmışlardır. Örtük Sınıf analizi modeli yaklaşımıyla farklı olta balıkçısı segmentlerinde tercihlerin heterojen olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca üç farklı olta balıkçılığı "yakalama odaklı" (%57), "doğa odaklı" (%24) ve "ödül odaklı" (%19) turist segmenti tespit etmişlerdir. Üç olta balıkçısı segmenti de su kalitesi yönünden güçlü tercihlere sahip olsa da yakalama tercihleri ve olta balıkçılığı alanında sosyal etkileşim tercihleri açısından farklılık gösterdiğini belirtmişlerdir. Olta balıkçılığı turistlerini çekmek için olta balıkçılığı alan yöneticileri bu bilgileri, yöneticinin olta balıkçılığı alanındaki olta balıkçılığı türü ve kalitesi tercihleri açısından belirli turist segmentlerine yönelik pazarlama çalışmalarını hedeflemek için kullanabildiklerini söylemişlerdir. Ayrıca yöneticiler, belirli segmentleri tercihlerine uyacak şekilde olta balıkçılığı alanlarını düzenleyip geliştirmeyi amaçlayabileceklerini belirtmişlerdir.

Li vd., (2019), tuzlu su rekreasyon balıkçılığı talebi: Genelleştirilmiş talep yaklaşımı adlı çalışmalarında genelleştirilmiş talep modeli uygulanarak üç balıkçılık modu üzerinde Kuzeydoğu Amerika'daki rekreasyon balıkçılık talep yapısı incelemişlerdir: kiralık, özel ve kıyı. İyilik değişimleri ise fiyat senaryosu değişimleriyle ölçmüşlerdir. Olta balıkçılığı gezilerinin genel talebi esnek olmadığı ortaya konmuştur. Özel mod ve kiralık mod balıkçılıkla olta gezileri ise özellikle New York ve New Jersey için fiyat değişimi karşısında hassasken Connecticut ve Rhone Island olta gezileri sadece özel mod balıkçılıktaki değişimlere cevap verdiğini belirtmişlerdir. Model yerel politika yapıcılara rekreasyon düzenleme tasarımına dair faydalı bilgiler sağlamaktadır.

Chen ve Chang, (2017) geleneksel balıkçıların ötesine geçiş: Tayvan'ın gelişen balıkçılık turizm deneyimi adlı çalışmalarında ortaya çıkan endişeleri ve olta balıkçılarının gezi kalitesi ve potansiyel yönetim önlemlerini vurgulayarak Tayvan'ın bu aktivitedeki gelişmelerle olan

deneyimini araştırmayı amaçlamışlardır. Sonuçlar olta balıkçılarının operatörler tarafından sunulan hizmetlerden genel olarak memnun olduğunu göstermiştir. Ancak bu aktivitenin sürdürülebilir kalkınmasına ynelin endişeler tespit edilmiştir ve çoğu yasa dışı balıkçılık karşısında düzenlemelerin yetersiz uygulanması, ticari ve rekreasyon balıkçıları arasındaki rekabet, yakalama istatistiklerinin eksikliği, uygun olmayan olta balıkçısı davranışları ve yatlarla rekabet şeklinde sıralanmıştır. Son olarak sürdürülebilir balıkçılık turizmi için yönetim çıkarımları tartışılmış ve yakalanan balıkların yönetimini güçlendirme, ticari sektör ve rekreasyon sektörü arasındaki diyaloğun teşvik edilmesi, olta balıkçıları arasında deniz ortamının korunmasını arttırma ve rekreasyon balıkçılık gemiler ve yatları için adil ve dengeli bir ortam yaratmak için yönetim koordinasyonunun arttırılması gibi öneriler vurgulanmıştır.

Said vd., (2017) sıkışık denize balıkçılık: Deniz koruma alanları Malta kk balıkçılık filolarının geleceği için neyi ima ediyor? adlı çalışmalarında Temellendirilmiş görselleştirme metodolojisine dayanan bu araştırma yapmışlar ve kk ölçekli balıkçılık sektörünün nasıl “uzamsal sıkıştırma” geçirdiğini ve bundan etkilendiğini açıklamışlardır. Tespit ettikleri sonuçlara göre, kk ölçekli balıkçılığın, balıkçılık alanlarını bırakmak zorunda olduğunu ya da balık tutmanın artan şekilde zorlayıcı hale geldiği şekilde diğer kullanıcılarla paylaşmak zorunda olduklarını belirtmişlerdir. Bu zorluklar, kıyı balıkçılık alanlarının neredeyse yarısını kaplayan deniz koruma alanlarının (DKA) görünmesiyle artabileceğini tespit etmişlerdir.

Padin vd., (2016) Galiçya’da (İşpanya) balıkçılık turizm yönetimini geliştirmeye dair piyasa analizi adlı çalışmalarında, balıkçılık turizminin CFP kılavuzu uyarınca Galiçya’daki balıkçılık topluluklarının kalkınmasıyla ilişkisi olduğu düşünüldüğünü belirtmişlerdir. Ayrıca balıkçılık negatif uygulamalarının ve tavırlarının yanı sıra toplumun deniz kültürü ve balıkçılıkla ilgili negatif algılarının değişmeye başladığı sonucu ifade etmişlerdir. Son olarak FLAG yöneticilerinin görüşleri, bu yeni turist ürünün dahil olan tüm tarafların tavır ve değerlerini dönüştürdüğünü gösterdiğini belirtmişlerdir. Bunların yanında çalışmanın sonuçlarından elde edilebilecek diğer bir sonuç ise balıkçılık turizminin, balıkçılığı güneş ve deniz turizmiyle birleştirerek kıyı destinasyonlarını seçen turistler için çekici bir arz olmasıdır. Balıkçılık aktivitelerini bilmek ve teknelerde balıkçılık aktivitelerine katılmak potansiyel turizm piyasası niş alanını ortaya çıkar mıştır.

Kauppara ve Karjalainen, (2012) balıkçılık turizminin bölgesel ekonomik etkilerini değerlendirmek için süreç modeli: Kuzey Finlandiya vaka çalışması adlı çalışmalarında planlayıcılar ve geliştiriciler tarafından uygulanabilecek pratik bir model oluşturmuşlardır. Çarpan etkilerini göz ardı etmeye rağmen model, balıkçılık turizminin temel bölgesel ekonomik göstergelerini basit, hızlı ve etkin maliyetli olarak sağlam ve karşılaştırılabilir bir yöntem kullanarak hesaplama konusunda fayda sağladığı düşünülmektedir. Modeli, kuzey Finlandiya’daki Iijoki balık yakalama alanı vakasına uygulamışlardır. Araştırma sonuçları genel olarak balıkçılık turizminin ekonomik gerçekleri, kırsal alanlarda ekonomiyi canlandırmak için endüstri tarafından bir araç olarak kullanılabilirdiği ortaya konulmuştur.

Pawson vd., (2008) Avrupa’da deniz rekreasyon balıkçılığının tanımı adlı çalışmalarında, deniz rekreasyon balıkçılığını, diğer balıkçılık türleri ve çevreyle olan önemini ve etkileşimlerini tanımlamak için rekreasyon balıkçılığın hangi anlama geldiğini tanımlamak gerektiğini belirtmişlerdir. Avrupa ye Devletleri ulusal yasaları üzerinde gerçekleştirilen bir tarama çalışması kıyı suları/balıkçılık sahipliği ve erişimi konusunun yanı sıra spor balıkçılığı ve deniz balıkçılığı ile ticari karşılıklarının (satmak için yakalamak ve kar elde etmek) arasındaki yasal farkların anlamlı olduğunu ortaya çıkar mışlardır.

Balıkçılık turizmi, bir bölgenin doğal, tarihi, kültürel ve geleneksel değerlerinin ortaya çıkartılması ve korunması yoluyla balıkçılar ve doğal evre arasında uyum içinde bir arada

yaşama girişimidir. Birçok çalışma olta balıkçılığının bölgede yaşayanlar veya ülkedeki vatandaşlar için değerini değerlendirmeye odaklanırken turizm için gelir üretme yöntemi olarak rekreasyon olta balıkçılığının potansiyeli literatürde göreceli olarak az dikkat çekmiştir (Bonnichsen, Jensen ve Olsen, 2019: 1).

Balıkçılık turizmi ilk olarak rekreasyon ve turistik aktivitelerle gemi ekibinden olmayan üyeleri gemiye alarak aktivitelerden faydalanmaları olarak bu faaliyetin öncül ülkesi olan İtalya tarafından tanımlandığı düşünülmektedir (Consiglio dei Ministri de Italia, 2001, aktaran: Padin, Lima ve Pardellas, 2016: 172). Rekreasyon balıkçılığı üç moda ayrılmıştır: kiralık, özel ve kıyı (Li, Vogel, ve Viswanathan, 2019: 3). Ayrıca balıkçılık turizmi, balıkçıların turistleri balıkçılık gemilerine alarak denizde balık tutmasını içeren rekreasyon aktivitesini ifade eder (Chen ve Chang, 2017: 85). Balıkçı teknelerinde, tekne mürettebatı olmayan insanların misafir edilmesi, balıkçılık metodlarının, yemlemenin öğretilmesi ve genel olarak balıkçılıkla ilgili turizm hizmetlerinin sağlanması olarak tanımlanabilir. (Boz ve Tunçer, 2016: 1).

Balıkçılık turizmine katılanların turistik faaliyet dışında bir beklentisi olmamaktadır. Bunun yanında balıkçılık turizmi yapan kişilerin (turu organize eden); sahip oldukları veya kiraladıkları tekneler ile izin verilen tarihlerde balık avlayarak gelir elde eden kişiler, yani; gelir elde etmek veya masraflarının aşağıya düşmesi için yanlarına birkaç kişi dahil ederek olta ile balık avlayan kişilerin yaptığı iş olarak adlandırılabilir. Rekreasyon balıkçılık sektörü balıkçılıkla ilgili birçok ekonomik aktiviteyi desteklemektedir; bunlar gezi, konaklama, tekne kiralama, tekne inşaatı veya onarımı, yem ve takım tedariki, alt yapı ve restoranlardır (Li vd., 2019: 2). Olta balıkçılığı turistlerini çekme becerisi, verilen ortamdaki olta balıkçılığı alanıyla ilişkili çevrenin ve doğanın kalitesine bağlıdır (Ditton, Holland ve Anderson, 2002, Hunt, Camp, Poorten ve Arlinghaus, 2019, Olaussen ve Liu, 2011, Bonnichsen, Jensen, ve Olsen, 2019). Bunun yanında bu kişilerin yazın turistik faaliyetlerde (belge sahipli) bulunarak tekne gezileri yapan kişiler olduğu da belirtilebilmektedir.

Çalışma içerisinde Aydın ili içerisinde yer alan Kuşadası, Didim ve Didim/Akbük’de balıkçılık faaliyetinde bulunan kişilerle görüşmeler tamamlanmasından dolayı genel olarak Ege denizinde yer alan balık türlerine yer verilmiş ve nesli tükenen veya azalana balık türleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ege denizi derinliklerinde de rastlanan türlerden bazıları; kırmızı dal süngerleri, mercan kolonisi, sardalya, karagöz, izmarit, çırçır, gelin, kuzep, hani, mürmür, kaya balığı, karides, dülger balığı, müren, miğrı, ıstakoz, yengeç, karabaş balığı, barbun, orfoz, böcek, iskorpit, leopar kum balığı, sinarit, çipura, istavrit, sübye, deniz tavşanı, eşkina, köpek balığı, vatoz, fener balığı ve ahtapot (Yaşar, 2011: 41).

Rekreasyonel balıkçılık, birçok yönden ticari balıkçılıkla etkileşime girebilir. Ana çatışma alanları (a) kaynak rekabeti, özellikle de lisanslı olmayan rekreasyon veya “hobi” balıkçıların ticari sepet veya ağ balıkçılarıyla hem kaynaklar hem de piyasaya düşük fiyattan balık sunma rekabeti ve (b) alan ve ekipman etkileşimi rekabetleri, örneğin kıyıya yakın veya gemi enkazlarının çevresindeki olta balıkçıları ile sabit ağ balıkçıları arasında. Olumlu açıdan bakılacak olur ise olta balıkçılığının düzenlenmesi, ticari balıkçılık gemileri için alternatif istihdam fırsatları sağlamaktadır (Pawson vd., 2008: 339). Ticari balık gemilerinin rekreasyonel balıkçıları gemilerine almaları gerekmektedir. Bunun yanında tröl kullanımının balık stoklarına zarar verdiği söylenebilir.

Türkiye’deki demersal türlerin avcılığında kullanılan, bu dip trol ağlarının düşük seçicilik özelliğine sahip olduğu bilinmektedir. Balık stoklarının korunması ve iyi bir balıkçılık yönetiminde, seçiciliği düşük olan bu tür av araçların seçiciliğini geliştirmeye gereksinim vardır (Kaykaç, 2007: 261). Trol avcılığı dip ve orta sudaki canlıların trol kapıları yardımıyla ağa doğru yönlendirilmesi ve yine kapılar yardımıyla ağın ağzının açılması ve önündeki su kütesini

süzmesi ve taraması prensibine dayanır (Aydın ve Düzbastılar, 2011: 127). Bu bakımdan tröl kullanılması ile birlikte yavru balıkların avlanmasına sebep olmakta böylece denizde bulunan balık türlerinin neslinin tükenmesine sebep olmasından dolayı tavsiye edilmeyen yöntemlerden olarak düşünülebilir.

Bu bakımdan tüm daha önceki yapılan araştırmalara bakılacak olur ise rekreasyonel faaliyetlerin deniz alanına zarar vermediği hatta yapılabilecek desteklemeler ile insanların deniz temizliği konusunda daha fazla bilinç düzeylerinin artmasına fayda sağladığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında rekreasyonel balıkçılık faaliyetlerinin yapıldığı bölgeye ekonomik katkılarının da olduğunu söylemek doğru olacaktır. Ayrıca günümüzde bazı bölgelerde yapılan tröl ile avcılık faaliyetlerinin denizde bulunan yaşam dengesini bozduğu ve doğal çevrelere zarar verdiği ortaya çıkmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma yöntemi olarak, nitel araştırma deseni tercih edilmiştir. Nitel araştırma tercih edilmesinin nedeni bu alanda yapılacak çalışmalarda veri elde etmenin zorluğundan kaynaklanmaktadır. Nitel araştırmalar, Yıldırım ve Şimşek (2000) tarafından 'algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma' olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırma tekniğinde 'doğruluğu ya da yanlışlığı test edilmek üzere önceden belirlenmiş bir kuram veya hipotez' yoktur. Nitel araştırmalar genellikle çevresel süreçle ilgili ve algılara ilişkin veriler toplanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2000).

Kartopu veya zincir örnekleme tekniği, evreni oluşturan birimlere erişmenin zor olduğu veya evren hakkındaki bilgilerin (büyüklük ve bilgi derinliği vb.) eksik olduğu durumlarda kullanılmaktadır (Patton, 2005). Özellikle nadir görülen durumları incelemede bu özellikte bir bireyle temas kurulması ve bu bireyin yardımıyla diğer bir bireyle görüşüp zincirleme olarak örnekleme oluşturma işlemidir (Gauvreau, 1193). Eğer araştırmacı diğer kişilere (araştırmaya katılım sağlayanlara) ulaşmayı başarabilirse araştırmada kullanılan örnekleme yöntemi kartopu örnekleme olacaktır (Creswell, 2013). Nitel araştırmalardaki bir örnekleme insan, zaman veya yer gibi örneklem birimlerine dikkat etmek gerekir (Yağar ve Döke, 2018: 4). Öncelikle araştırma içerisinde Kuşadası'nda balık turu yapan bir kişinin telefonuna ulaşıldı. Bu aşamada daha önce balık turuna gitmiş bir kişiye ulaşılarak o kişiden katılım sağladığı turun düzenlemesini yapan kişinin telefonu alınarak bağlantı görüşme planlandı. Bu bağlamda kendi tekneleri veya başkalarının tekneleriyle balıkçılık faaliyetinde bulunan ve yaşamlarını bu şekilde sürdüren kişilerin rekreasyon balıkçılık faaliyetinde bulunup bulunmadıkları, ayrıca yaptıkları balıkçılık faaliyetinde denizde yaşadıkları sorunları ortaya koymak amacıyla tamamlanan bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu balıkçılık faaliyetlerinde bulunan kişiler oluşturmaktadır. Bu bakımdan veri elde etmenin zorluğu veri toplanacak kişilerin bulunduğu alanın doğal ortamı içerisine girmenin zorluğudur. Bu araştırmada öncelikle ulaşılan balıkçılar ile görüşmeler yapılmış kendileri ile aynı işi yapan kişilerin telefon numaraları istenmiştir. Telefon ile görüşülen balıkçılardan randevular alınmış ve kendilerine uygun olan bir zamanda görüşmeler tamamlanmıştır. Küçük bir örneklem grubu ile gerçekleştirildiği için elde edilen bulguların evrenin tamamına genellenmesi ile ilgili sıkıntılar çalışmanın en temel kısıtları arasında yer almaktadır.

Bu araştırma için nitel araştırma yönteminin tercih edilme nedeni bahsedilenler doğrultusunda rekreasyon balıkçılığına yönelik balıkçıların algılarını bütüncül bir yaklaşım ile ortaya çıkarılmak istenmesidir. Toplamda 2019 yılında balıkçılık yapan 14 kişi ile görüşmeler tamamlanmıştır.

Görüşmeler 01/09/2019 ve 01/02/2020 tarihleri arasında yüz yüze mülakat biçiminde gerçekleştirilmiştir. Her bir görüşme ortalama 50 dk ile 1 saat kadar sürmüştür. Görüşme yapılan balıkçıların daha rahat bir konuşma ortamı istemelerinden dolayı ses kaydı alınmamıştır.

BULGULAR

Bulgular kısmında öncelikli olarak araştırmaya katılım sağlayanlar ile ilgili bilgiler verilmiştir. Daha sonrasında araştırma soruları ışığında katılımcılardan toplanan veriler sunulmuştur. Ayrıca araştırma sorusu ile ilgili başlık verilmiş ve katılımcı görüşleri belirtildikten sonra kaynaklarla desteklenerek vurgulanmıştır.

Tablo 1. Katılımcılar Ait Demografik Bilgiler

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	İş Tecrübesi	Çalışma sezonu	Çalışma yeri	Birliğe Bağlı olma
Katılımcı 1	38	Erkek	10-15	Tüm yıl	Kuşadası	Evet
Katılımcı 2	48	Erkek	10-15	Tüm yıl	Kuşadası	Evet
Katılımcı 3	48	Erkek	16-20	Tüm yıl	Kuşadası	Evet
Katılımcı 4	52	Erkek	16-20	Tüm yıl	Didim	Evet
Katılımcı 5	50	Erkek	21-25	Tüm yıl	Didim	Evet
Katılımcı 6	45	Erkek	21-25	Tüm yıl	Didim	Evet
Katılımcı 7	45	Erkek	21-25	Tüm yıl	Didim	Evet
Katılımcı 8	47	Erkek	16-20	Tüm yıl	Didim/Akbük	Evet
Katılımcı 9	55	Erkek	16-20	Tüm yıl	Didim/Akbük	Evet
Katılımcı 10	53	Erkek	26 ve üstü	Tüm yıl	Didim/Akbük	Evet
Katılımcı 11	58	Erkek	26 ve üstü	Tüm yıl	Didim/Akbük	Evet
Katılımcı 12	62	Erkek	26 ve üstü	Tüm yıl	Didim/Akbük	Evet
Katılımcı 13	60	Erkek	26 ve üstü	Tüm yıl	Didim/Akbük	Evet
Katılımcı 14	64	Erkek	26 ve üstü	Tüm yıl	Didim/Akbük	Evet

Tablo 1’de anlaşılacağı gibi katılımcılar genel olarak 38-64 yaş arasında kişilerdir. Araştırmaya dahil olan tüm katılımcılar erkektir. Çalışmaya katılanlardan 2 kişi (%14.28) 10-15 yıl deneyime sahip, 4 kişi (%28.58) 16-20 yıllık deneyime sahip, 3 kişi (%21.43) 21-25 yıllık deneyime sahip ve 5 kişi (%35.71) deneyime sahiptir. Tüm katılımcılar yıl boyunca balıkçılık

faaliyetine ve rekreasyon balıkçılığına dahil olmaktadırlar. Kartopu örnekleme yöntemiyle hazırlanan bu araştırmada Aydın ili içerisinde yer alan Kuşadası, Didim ve Didim/Akbük bölgelerinde balıkçılık faaliyetinde bulunan kişiler ile görüşmeler yapıldığı anlaşılmaktadır. Son olarak katılımcıların tümünün bir derneğe üye olduğu görülmektedir.

Balık Turu Düzenleme Zamanı

Araştırma içerisinde katılımcılardan alınan bilgiler ışığında Katılımcı 1, Genel olarak tüm yıl balık turu düzenliyoruz. Tabiki bölge olarak turizm sezonunda yaz aylarında bu daha az oluyor. Kış aylarında ise daha fazla yerli turistin ilgisi olduğu için daha fazla tur düzenliyoruz. Katılımcı 2, Havanın güzel olduğu her zaman balığa çıkıyoruz. Bazen turist olmuyor bazı havalarda ve hafta sonlarında genel olarak turist sayısı artıyor. Katılımcı 3, Tüm yıl boyunca balığa çıkıyoruz. Turist olsa da olmasa da bu işi yapıyorum. Geçimimizi balıkçılıktan sağladığımız için bu işi sürekli yapıyoruz. Katılımcı 4, Bulduğumuz bölgede balık çiftlikleri var, bizde geçimimizi balıkçılıktan sağlıyoruz. Bu yüzden havanın güzel olduğu zamanlarda balığa çıkıyoruz. Eğer hafta sonu olur ise gelmek isteyen turistler oluyor. Katılımcı 5, Her ay hatta her hafta hatta her gün balığa çıkmaya çalışıyoruz. Havanın elverişli olduğu zamanlarda bu işi yapabiliyoruz. Hafta içinde turist yaz aylarında oluyor. Kışın ise genel olarak hafta sonlarında havanın iyi olduğu zamanlarda teknemize turistleri alıyoruz. Katılımcı 6, Turist turlarına gezi düzenleyen bir tekne değiliz, bu yüzden her zaman tura çıkıyoruz. Bunun yanında bazı zamanlarda ek gelir olsun diye turistleri yanımıza aldığımız oluyor. Hem onlar bizden hem de bizde onlardan bir şeyler öğreniyoruz. Katılımcı 7, Yaz aylarında sıklıkla turistik turlara çıkıyoruz. Turistlerin bazıları balık yakalamak isterken, bazıları sadece yüzmek için teknemizi kiralamak istiyorlar. Kış aylarında ise hafta sonlarında yakın çevreden turistler geliyor ve tur düzenliyoruz. Katılımcı 8, Bulduğum bölge tamamen balıkçılık için uygun çünkü balık çiftlikleri var bizde bunlardan faydalanıyoruz. Bunun yanında teknemizde bizimle tura çıkan bazı yerlilerde bundan faydalanıyor. Tüm yıl havanın müsait olduğu zamanlarda tur düzenliyoruz. Genel olarak hafta sonlarında gelir elde ediyoruz. Katılımcı 9, Balıkçılık yaptığım yerde balık çiftlikleri var. Turistlerde bunu biliyor ve bizimle tura çıkıp balık yakalamak istiyorlar. Bizimde gelir elde etmemize fayda sağlıyor. Tüm yıl boyunca işimizi yapıyoruz. Katılımcı 10, Bu bölgede en şanslı konumda olup tüm yıl hatta her ay turistik faaliyetlerde bulunup turlar düzenliyoruz. Artık yaz kış demeden müşterilerimiz rezervasyon yapıyor ve turlara çıkıyoruz. Katılımcı 11, İnsanların balık merakının artması ile beraber balık turlarında artış oldu. Bizde tüm yıl bunun nimetlerinden fayda sağlıyoruz. Katılımcı 12, Genelde kış aylarında ağırlıklı balık tutmak isteyen insanlara hizmet veriyoruz. Aynı zamanda kendimizde balık tutuyoruz. Tüm yıl çalışsak dahi turistik turlarım kış aylarında daha fazla oluyor. Katılımcı 13, Tüm yıl boyunca balıkçılık faaliyetlerinde bulunuyoruz. Tüm gelirimiz buna bağlı. Bunun yanında yerli ve yabancı turistlerden gelen talepler doğrultusunda olta balıkçılığı faaliyetlerinde de bulunuyoruz. Katılımcı 14, Yaz ve kış ayları da olmak üzere 12 ay boyunca balıkçılık yapıyoruz. Bunun yanında tanıdıklar vasıtasıyla teknemizde turlar düzenliyoruz. Yaz ve kış olmak üzere tüm yıl boyunca rekreasyon faaliyetlerinde bulunulmaktadır.

Bunun yanında bazı yerlerde kış aylarında rekreasyon balıkçılığı daha fazla yapılırken bazı bölgelerde yaz aylarında da rekreasyon balıkçılığı faaliyetlerine talepler bulunmaktadır. Katılımcılardan toplanan veriler ışığında tüm yıl balıkçılık faaliyetlerinin yapıldığı ve bunların günlük hava raporlarına bağlı olarak değiştiği anlaşılmaktadır. Ayrıca genel olarak hafta sonlarında yapılan bir faaliyet olarak karşımıza çıkmaktadır.

Balık Türü Sayısı

Araştırma içerisinde katılımcılardan alınan bilgiler ışığında; Katılımcı 1, Sardalya, karagöz, izmarit, çırçır, levrek, çipura, mürmur, Katılımcı 2, Mürmur, eşkina, levrek, çipura, Katılımcı 3, Dülger

balığı, müren, miğrı, ıstakoz, yengeç, levrek, Katılımcı 4, Vatoz, fener balığı ve ahtapot, levrek, çipura, Katılımcı 5, Karides, iskorpit, leopar kum balığı, sinarit, levrek, çipura, Katılımcı 6, İstavrit, sübye, deniz tavşanı, levrek, mürmur, çipura, Katılımcı 7, Karabaş balığı, barbun, orfoz, böcek, Katılımcı 8, Kaya balığı, çipura, miğrı, mürmur, levrek, Katılımcı 9, Levrek, sübye, mürmur, barbun, çipura, karides, yengeç, Katılımcı 10, Levrek, fener balığı, müren, mürmur, kaya balığı, Katılımcı 11, İskorpit, levrek, çipura, barbun, böcek, Katılımcı 12, Çipura, levrek, sinarit, barbun, mürmur, böcek, karides, Katılımcı 13, Sübye, levrek, çipura, ahtapot, sinarit, ıstakoz, mürmur, Katılımcı 14, Yengeç, levrek, çipura, mürmur, karides, ahtapot, böcek, sinarit vb. balık türleri rekreasyon balıkçılık faaliyetlerinde en çok elde edilen balık türleri olarak görülmektedir.

Bu bakımdan aslında Ege denizinde görülen balık türlerinin genel olarak varlığının halen devam ettiği ortaya çıkmaktadır. Bu türlerin korunması rekreasyon faaliyetlerinin artmasına fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca katılımcılar tarafından genel olarak belirtilen en çok görülen balık türleridir.

Balık Türü Alanlarının Seçimi

Araştırma içerisinde katılımcılardan alınan bilgiler ışığında; Katılımcı 1, Bölgemizde balık türlerinin genellikle meralarda bulunduğunu biliyoruz. Gelen turistleri oralara götürüyoruz. Katılımcı 2, Bölgemizde birkaç bölgede belli zamanlarda balık tutuluyor. Bizde bizimle gelen turistlerde balık tutabilsin diye oralara gitmeye çalışıyoruz. Katılımcı 3, Kuşadası'nda balıkçılık faaliyetini yaptığımız bölgeler birkaç tane. Burada balık türleri gerçekten azaldı ve işlerimiz zorlaşmaya başladı. Katılımcı 4, Bu bölgede genellikle birkaç alan bulunmaktadır. Biz rekreasyon faaliyetlerinde daha fazla oranda balık tutulabilmesi için balık çiftliklerinin yanındaki alanlarda duruyoruz, Katılımcı 5, Tamamıyla balık çiftlikleri, bize bu konuda destek oluyor kendilerine yakın bölgelerde bu faaliyetleri gerçekleştiriyoruz. Katılımcı 6, Tamamıyla balık çiftlikleri, bize bu konuda destek oluyor kendilerine yakın bölgelerde bu faaliyetleri gerçekleştiriyoruz. Katılımcı 7, Didim'de bulunan balıkçıların büyük bir kısmı olarak balık çiftliklerinin bulunduğu alanlara yakın yerlerde rekreasyon balıkçılık faaliyetlerinden faydalıyoruz. Genel olarak zaten balıklarda hazır yemin olduğu yere gidiyorlar. Ayrıca meraların olduğu yerleri seçiyoruz. Katılımcı 8, Biz bölgede zaten balık çiftliklerinin yakınlarında alanlar buluyoruz. Bu bakımdan müşterilerimizde memnun oluyor. Ayrıca bazen daha sakin taraflara gitmek isteyenler oluyor. Katılımcı 9, Balık turu için alan seçerken genel olarak, turistlerin balık tutabilecekleri keyif alabilecekleri bir tur yapmaya özen gösteriyoruz bu yüzden genel olarak. Bölgede bulunan balık çiftliklerine yakın yerler tercihimiz. Katılımcı 10, Rekreasyon faaliyetinde bulunanlar azda olsa balık tutmak istiyor ve keyifli zaman geçirmeleri için balık bulabildiğimiz alanları tercih ediyoruz. Teknemizdeki teçhizat ile bunu yapmaya çalışıyoruz. Katılımcı 11, Bu turizm çeşidinde turistlerin keyif alması için balık tutmaları gerekiyor. Aynı zamanda bizimde balık tutmamız gerekiyor. Bu bakımdan eski deneyimlerimiz ile balık yakaladığımız yerlere gitmeye çalışıyoruz. Katılımcı 12, Bulduğumuz bölgede balık çiftlikleri ve yakın çevresinde demirleyerek bu faaliyetleri gerçekleştirmelerini sağlıyoruz. Mera alanlarını seçiyoruz. Katılımcı 13, Bölge olarak zaten balık çiftliklerinin yakınında bulunuyoruz ve bölgenin nimetlerinden faydalıyoruz. Akbük/Kazıklı balıkçılık faaliyetlerinin yapıldığı bir alandır. Katılımcı 14, Rekreasyon balıkçılık faaliyetleri keyifli olduğu kadar zahmetlidir. Bazen balık bulduğunuz alanda bir sonraki haftada balık yoktur. Bu bakımdan teçhizatın önemi ortaya çıkıyor.

Kuşadası'nda rekreasyon balıkçılığı faaliyetlerinde bulunanların kuzey yönünde (Pamucak, Maydonoz Koyu- Ahmetbeyli ve Menderes) bu faaliyetleri yürüttükleri, Didim ve Didim/Akbük civarında rekreasyon faaliyetlerinde bulunanların, güney yönünde (Saplı ada, Akbük ve Kazıklı) bu faaliyetleri yürüttükleri anlaşılmaktadır. Bu bakımdan Kuşadası'nda bulunanlarında Didim ve Didim/Akbük'de bulunanlarında bu faaliyetleri daha çok tecrübeleri ışığında belirledikleri

alanlarda gerçekleştirdikleri düşünülmektedir. Ayrıca balık çiftliklerinin yakınında daha fazla balık olma ihtimali göz bu faaliyetleri gerçekleştirenler tarafından göz ardı edilmemiştir.

Rekreasyon Balıkçılığının Gelişimi

Araştırma içerisinde katılımcılardan alınan bilgiler ışığında rekreasyon balıkçılığının gelişmesi için yapılması gerekenler; Katılımcı 1, *Rekreasyon balıkçılığının gelişmesi için, tröllerin kullanımının engellenmesi gerekir, bulunduğumuz bölgede tröl kullanımı serbest olduğu için balıkçılık çok zor hale geldi balık türleri azaldı.* Katılımcı 2, *Rekreasyon balıkçılığının artması için, öncelikli olarak yavru balıkların salınması, üretilmesi ve korunması önemlidir. Sonrasında bölgede tröl kullanımını engellemelisiniz.* Katılımcı 3, *Yaşadığımız ve çalıştığımız bölgede Tröl kullanımı vardır. Buda tüm balık türlerinde azalmalara neden olmaktadır. Bu bakımdan öncelikle tröl kullanımı yasaklanmalı, belli türlerin çoğaltılması için desteklenmeler yapılmalı, deniz kirliliği önlenmeli, bölgemizde fosseptiklerin bir kısmı denize dökülüyor. Bunlardan sonra birçok çalışma yapılabilir.* Katılımcı 4, *Çalıştığımız bölgede deniz kirliliği düşük seviyede, fakat Didim/Akbük bölgesinde balık çiftlikleri var. Bunlar denizin azda olsa kirlenmesine sebep olsa dahi rekreasyon balıkçılığı için bu bölge kullanılıyor. Bunun ötesinde daha fazla yavru balık getirilip yetiştirilirse bu faaliyetlerin artacağını düşünüyorum.* Katılımcı 5, *Balıkçılık faaliyetinde bulunduğumuz bölge rekreasyon balıkçılığı faaliyetlerinde iyidir. Yaz aylarında ve kış aylarında elimizden geldiğince bu faaliyetlerde bulunuyoruz.* Katılımcı 6, *Çalışma alanımızdan dolayı temiz bir bölgede bulunuyoruz ve tröl gibi sorunumuz yok. Bu bakımdan zaten rekreasyon faaliyetleri yapılıyor. Daha fazla reklam ve tanıtım yapılır ise çok insanın gelmesi demek olacak ve deniz kirliliği ile beraber balıkçılık ve balık türleri de azalacaktır.* Katılımcı 7, *Balıkçılık yaptığım yerlerde balık çiftlikleri bulunduğu için revaçta bir yer, bunun yanında buralarda kirlilik oranı artıyor. Rekreasyon faaliyetlerinde bulunan kişiler hobi amaçlı yaptıkları için çok balık olmasına gerek yok fakat yinede balık tutmak istiyorlar. Bizler için ise balık türlerinin olması ve gelir elde etmemiz önemli.* Katılımcı 8, *Rekreasyon balıkçılığının gelişimi için her şey bölgemizde mevcut, balık çiftliklerinin kapanması konusu var. Bununla beraber belki balık turuna çıkanlarda azalma olabilir. Yinede bunu tam olarak kestiremiyoruz çünkü elimizde örnekler az. Son olarak belki yavru balık türleri arttırılır ise bölgeye daha faydalı olabilir.* Katılımcı 9, *Balıkçılığı yaptığımız gibi turlarda düzenliyoruz. Turistler bundan memnunlar ve bu faaliyetlerin artması daha fazla teknenin bölgeye gelmesi ile olur. Bunun faydasının yanında zararının olacağını düşünüyorum. Çünkü bölgenin bir taşıma kapasitesi bulunmaktadır.* Katılımcı 10, *Yazda olsa kışta olsa yerli ve yabancı turistler ile faaliyetler düzenliyoruz. Bu bakımdan deniz kirliliğini önlemek faydalı olabilir. Ayrıca yeni balık türü yavrularının denize bırakılması bir fayda sağlayabilir.* Katılımcı 11, *Turistler balık tutmak için ayırdıkları zamanı arttırdıklarında rekreasyon balıkçılığı artabilir. Biz bundan ekmeğimizi kazanıyoruz.* Katılımcı 12, *Kış aylarında daha fazla rekreasyon balıkçılığı faaliyetlerine katılıyoruz. Yaz aylarında turist tercihlerine bağlı olarak turistik turlarda düzenliyoruz. Yabancı turistlere tanıtım faaliyetleri yapılır ve sadece rekreasyon balıkçılığı yapılanlar bölgeye çekilirse bu turizm faaliyeti de artar.* Katılımcı 13, *Zaten olta balıkçılığımıza değer veriyoruz ve bundan para kazanıyoruz. Bu faaliyetlerin burada olmasının nedenlerinden bir tanesi bölgede balık çiftliklerinin bulunmasıdır. Bunun yanında değişik balık türleri denize her yıl bırakılmalı ve tröl kullanımına izin verilmemelidir. Bu sayede rekreasyon balıkçılığı artar.* Katılımcı 14, *Rekreasyon balıkçılığının arttırılması iyimdir kötümüdür bilmiyorum. Bunun için daha fazla teknenin bölgeye gelmesi demek oluyor. Buda bölge denizi için tehlikeli olur. Kirlilik artar yani belli düzende olmalı.*

Bu bakımdan toplanan veriler ışığında balıkçılık ve rekreasyon balıkçılığı faaliyetlerine verilen önemin arttırılması gerekliliği düşünülmektedir. Ayrıca Kuşadası körfezinde tröl kullanımının rekreasyon balıkçılığı faaliyetlerini kötü yönde etkilediği ve altyapı sorunundan kaynaklanan kirliliğin giderilmesi gerekliliği katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Yavru balıkların bölgeye salınmasının faydalarına da değinilmiş olduğu görülmektedir. Bunun yanında rekreasyon

balıkçılığı faaliyetlerinin yapıldığı bölgelerin tanıtımının yapılmasının hem bu turizm çeşidine hemde bölgenin korunmasına sağlayacağı faydalarda katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Deniz alanının öncül kullanıcılarından oluşan bir grup olarak küçük ölçekli balıkçılık sektörü, toplulukların varlığını riske atmamak için tanınmayı hak etmektedir (Said, MacMillan, Schembri ve Tazanaopoulos, 2017: 253). Buradan da anlaşılabilir gibi rekreasyonel balıkçılığı önemi tekrar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca görüşme yapılan balıkçılardan alınan bilgiler ışığında *“hobi amaçlı bir faaliyet ve en fazla birkaç kg balık tutuluyor”* bu yüzden bu tarz değerleri dikkatli kullanılması yok olmaması gerekmektedir düşüncesine sahip olduğumu anlayabiliriz. Ziyaret eden turist olta balıkçılarının tatilleri boyunca iyi bir balıkçılık koşulu deneyimlemesine ve bu deneyimlerin turist eve döndüğünde arkadaşlarına ve diğer balıkçılara aktarma konusunda yüksek etkiye sahip olacağını unutmamalıdır (Bonnichsen vd., 2019: 7).

Araştırmaya katılanlarında bahsettiği gibi araştırma içerisinde Kuşadası’nda bulunan balık türlerinin tümünün rekreasyonel balıkçılık turlarında görüldüğü anlaşılmaktadır. Bu bakımdan aslında Kuşadası, Didim ve Didim/Akbük bölgesinin aynı coğrafyada yer alması bunu desteklemektedir. Ayrıca araştırmaya katılanların belirtmiş olduğu birçok balık türünün çıktıkları turlarda veya en fazla yakaladıkları balık türleri olduğu unutulmamalıdır. Bunun yanında balık türlerinin mevsimsellik özellik göstermesi göz ardı edilemez bir durumdur.

Dalış yasağı bulunmayan alanlarda deniz florası ve faunasına büyük zarar veren trolle avcılığa son verilmelidir. Böylece su altı dalış turizmde çekicilik yaratan unsurların korunması sağlanacaktır (Yaşar, 2011: 53). Ayrıca ticari sektör ve rekreasyon sektörü arasındaki diyalogun teşvik edilmesi, olta balıkçıları arasında deniz ortamının korunmasını artırma ve rekreasyon balıkçılık gemiler ve yatları için adil ve dengeli bir ortam yaratmak önemli bir noktadır (Chen ve Chang, 2017: 90). Kaykaç (2007: 266) şuan kullanılan ticari trollerdeki trol torbaları (standart torba) barbunya ve isparoz da, yeterli boy grubundakilerin kaçmasına olanak sağlamamaktadır. Bu bakımdan yapılan çalışmada toplanan verilerin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Araştırmaya katılanlar tröl kullanımının rekreasyon balıkçılık faaliyetini etkilediğini belirtmişlerdir. Ayrıca balık türlerinin daha ufakken tutulmasının yasak olduğunu fakat tröllerin böyle bir teknolojiye sahip olmamasından dolayı balık türlerinin yaşamlarını riske sokmaktadır. Görüşme yapılan katılımcıların tümünün aynı kanıya vardığı noktalardan bir tanesi *“tröl ile avlanma denizi bitirmektedir”* düşüncesidir. Ege denizi trol balıkçılığında çok sayıda tür bir arada yakalanabilmektedir. Bundan dolayı tek bir tür için kabul edilebilir ızgara tipi ve boyutu, donam açısı ve çubuk aralıkları diğer türler için uygun seçicilik vermemekte ve kabul edilebilir seçiciliğin elde edilmesi zor olmaktadır. Bu nedenle trol balıkçılığında hedef tür avcılığı getirilmeli ve uygulanmalıdır (Aydın, Kaykaç ve Tokaç, 2005: 47). Bu bakımdan balık türlerinin yok olmaması için tröl kullanımının azaltılması veya yapılmaması gerekmektedir. İtalya’da Sicilya Boğazı kıyı alanında balıkçılık turizmi antik paragat avcılığını dönüştürmektedir; bu ise küçük ölçekli balıkçılar için alternatif gelir kaynağı, çevresel sürdürülebilirlik kapsamında az kullanılan türlerin artırılması ve kaybolan balıkçılık modunun canlandırılması gibi potansiyel olumlu etkiler üretmektedir (Cillari vd., 2012 aktaran: Chen ve Chang, 2017: 84). Sürütme ağları seçiciliği konusunda yapılmış hemen tüm deneyler, ağ gözü açıklığından rahatlıkla geçebilecek ölçülerdeki birçok balığın maalesef yakalandığını, bir başka deyişle az da olsa değişik oranlarda balıkçılıktan kaynaklanan ölümlere maruz kaldığını göstermektedir (Özbilgin, Kınacıgil ve İkyaz, 2002: 264).

Bir yandan mevcut balıkçılık turistleri, bir gece kalmak gibi bölgede daha uzun süre kalmak için teşvik edilmelidir ve diğer yandan da günübirlik gezi alanının dışından yeni balıkçılık turistleri

çekilmelidir. İki durumda balıkçılık turistleri konaklama tesislerini ve diğer hizmetleri kullanmalıdır; bunun sonucu olarak da turistlerin toplam harcamaları artmaktadır (Kauppila ve Karjalainen, 2012: 94). **Rekreasyon balıkçılığı turizmine katılan kişilerin bu faaliyeti hobi amaçlı olarak yaptıkları tüm katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Ayrıca tüm katılımcıların bu işi yaşamlarını devam ettirmek için sürdürme zorunluluklarını belirtmişlerdir.** Galiçya’da balıkçılık derneklerinin varlığı 13. yüzyıla dayanıyor (Villasante vd., 2015). Kıyı toplulukları özellikle kuzeybatı Galiçya kıyıları olmak üzere tarihsel olarak gelir kaynağı açısından balıkçılığa bağlıdır (Surís-Regueiro ve Santiago, 2014).

Yarmacı vd., (2017: 80), yaptıkları çalışmada denizlerde en büyük sorunlardan birinin atık olduğu, tekneler bu konuda çok titiz davrandığı ancak bölgeye gelen turistler açısından oldukça zorlukla karşılaştıklarını belirtmektedirler. Katı atıkların hem su yüzeyine hem de suyun altına inmesi su altı canlılarına büyük ölçüde zarar verdiğini belirtmektedir. Buna benzer bir görüş araştırmaya katılan tüm katılımcılar **“deniz kirliliği en büyük sorunlarımız arasındadır, bize kirletiyor diyorlar, fakat uyarılarda bulunsak bile gelen turistlerin bazıları denize bir şeyler atıyorlar”** diye turistlerden rahatsızlıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda balıkçılık aktiviteleri ve turizm yılın farklı zamanlarında farklı ölçeklerde gerçekleşmektedir ve bu faktörlerin mevsimsel ölçekte mikro plastik sorunuyla nasıl ilişkili olduğunu görmek ilginç olacaktır (Dowarah ve Devipriya, 2019: 132). Su ürünleri kaynaklarımızdan ekonomik olarak yararlanmak, üretimi ve su ürünleri ihracatını artırmak için deniz ve iç sularımızdaki su ürünlerinin kalite ve stoklarının korunması, su kirliliğinin önlenmesi ve ekonomik türlerin geliştirilmesi gerekmektedir (İşmen vd., 2006: 447).

Sonar ve echo-sounder’ın balık stoklarına olumsuz etkisinin olduğu açıktır. Ancak bu etki balıkçılar tarafından da sıkça vurgulandığı gibi cihazların balık sürülerini bulunduğu yerden kaçırması, avlamanın daha zor hale gelmesi şeklinde değil, aksine avlama baskısı ve av yoğunluğunun artışı, stoğun nicel ve nitel olarak yıpratılması biçimindedir. Bu cihazların etkisi ve ekosistem de meydana gelebilen kontrol dışı bazı gelişmeler nedeniyle, kıyı balıkçılığı yapısına sahip ülke balıkçılığımızın mutlaka kıyı ötesi balıkçılığa dönüştürülmesi gerekmektedir (Hoşsucu vd., 2001, Gönener vd., 2006: 428). Yapılan çalışmaya katılım sağlayanların ortak bir görüşü **“bilinçli avlanma ile balık türlerini koruyabiliriz”** olarak belirtmişlerdir.

Bu çalışma nitel araştırma desenine göre tamamlanmıştır. Bu bakımdan araştırma içerisinde görüşülen kişi sayısı nicel araştırmaya göre daha düşük sayıdadır. Buna bağlı olarak gelecekte yapılacak araştırmaların niceliksel olarak tamamlanması farklı bulgulara ve karşılaştırmaların yapılmasına olanak sağlayacaktır. Araştırma yapılan alan Aydın ili içerisinde yer alan Kuşadası ve Didim ilçeleridir. Bu bakımdan gelecekte yapılacak araştırmaların farklı alanlarda yapılması daha değişik bilgilerin ortaya konulmasına fayda sağlayacaktır. Çalışma 2020 yılı ikinci çeyreğinde tamamlanmıştır. Bu bakımdan gelecekte daha farklı tarihlerde yapılacak araştırmaların farklı sonuçları olabileceği düşünülmektedir.

Çalışma yapılan alanlarda balıkçılık faaliyetinde bulunan kişiler ile görüşmeler yapılmıştır. Bunun yanında denizler yerine göl kıyılarında veya göllere yakın bölgelerde rekreasyon balıkçılığının yapıldığı yerlerde bu tarz bir çalışmanın yereller ile yapılması farklı bulgulara ulaşılmasına olanak sağlayacağı düşünülmektedir. Turizmden gelir elde edecek kişilerin söylemlerinin daha farklı olacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın tamamlandığı kişiler rekreasyon balıkçılığı turizmini sunan kişilerdir, bu bakımdan gelecekte yapılacak çalışmaların rekreasyon balıkçılığı turizmine katılanlara yapılır ise farklı düşüncelerin ortaya çıkacağı hatta bu turizm çeşidine katılım sağlayanların deniz temizliği ile ilgili daha fazla bilinçleneceği düşünülmektedir. Bu bakımdan bu turizm çeşidine katılan turistlerin göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aydın, C. ve Düzbastılar, O. F. (2011). Trol Kapıları Performans ve Tasarım Ölçütleri. *Ege J Fish Aqua Sci* 28(4): 127-136.
- Aydın, C., Kaykaç, H. M. ve Tokaç, A. (2005). Türkiye Geleneksel Trol Balıkçılığına İkili Izgara Sistemlerinin Uygulanması. *E.Ü. Su Ürünleri Dergisi* 22 (1-2): 43-48.
- Akdağ, G., Özata, E., Sormaz, Ü. ve Çetinsöz, C. V. (2016). Sürdürülebilir Gastronomi Turizmi İçin Yeni Bir Alternatif: Surf & Turf. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies* 4/Special issue1, 270-281.
- Akşit, S. (2007). Doğal Ortam Duyarlılığı Açısından Sürdürülebilir Turizm, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23 (2), 441-460.
- Blicharska, M. and Rönnback, P. (2018). Recreational Fishing for Sea Trout—Resource for Whom and to What Value?. *Fisheries Research* 204, 380-389.
- Bonnichsen, O., Jensen, L. C. and Olsen, B. S. (2019). Fishing for More Tourists - An Empirical Investigation of Tourist Anglers' Preferences for Angling Site Quality. *Marine Policy* 106, 103532.
- Boz, M. ve Tunçer, S. (2016). Turizm Talebinde Yeni Eğilimler: Balıkçılık Turizmi. III. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu. s:1-18. Doi: 10.18872/DEU.b.UDTS., 0007
- Butler, R., Hall, C.M. and Jenkins, J. (Eds.), (1998). *Tourism and Recreation in Rural Areas*. John Wiley & Sons, Chichester.
- Can, E. (2013). Turizm Destinasyonlarında Sürdürülebilir Turizmin Sürdürülebilir Rekabet Açısından Değerlendirilmesi, *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, 4, 23-40.
- Chen, L. C. and Chang, C. Y. (2017). A Transition Beyond Traditional Fisheries: Taiwan's Experience with Developing Fishing Tourism. *Marine Policy* 79, 84-91.
- Creswell, J. W. (2013). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. New York: Sage.
- Ditton, R. B., Holland, M. S. and Anderson, D. K. (2002). Recreational fishing as tourism, *Fisheries* 27 (3) 17-24.
- Doğaner, S. (2001). *Türkiye Turizm Coğrafyası*. İstanbul: Çantay Kitapevi.
- Dowarah, K. and Devipriya, S. P. (2019). Microplastic Prevalence in The Beaches of Puducherry, India and Its Correlation with Fishing and Tourism/Recreational Activities. *Marine Pollution Bulletin* 148, 123-133.
- Hall, C.M. and Boyd, S. (Eds.), (2005). *Nature-Based Tourism in Peripheral Areas. Development or Disaster?* Channel View Publications, Clevedon.
- Hall, C.M., Müller, D.K. and Saarinen, J. (Eds.), (2009). *Nordic Tourism. Issues and Cases*. Channel View Publications, Bristol.
- İşmen, A., Çolakoğlu-Arık, F., Özen, Ö. ve Yiğit, Ç. (2006). Çanakkale Balıkçılığının Genel Durumu. *E.Ü. Su Ürünleri Dergisi* 23 - Ek (1/3): 443-447.
- Gönener S., Bilgin, S. ve Yiğit, Ü. (2006). Balıkçılıkta Akustik Cihazlar ve Uzaktan Algılamanın Kullanımı. *E.Ü. Su Ürünleri Dergisi* 23 - Ek (1/3): 425-429.
- Göksu, Y. ve Atik, O. (2017). Deniz Turizmi Yönetmeliğinin Günübürlük Gezi Tekneciliği Yönünden Değerlendirilmesi. *UDTS 2016 Özel Sayı Sayfa: 89-107*. E-ISSN: 2458-9942.

- Hoşsucu H., Kınacıgil, H.T., Kara, A., Tosunoğlu, Z., Akyol, O., Ünal, V. ve Özekinci, U. (2001). Turkish Fisheries Sector and Waiting Developments. *Ege Üniv., Su Ürünleri Dergisi*, 18 (3), 593-601 (in Turkish)
- Hunt, L. M., Camp, E., van Poorten, B., van B., and Arlinghaus, R. (2019). Catch and Non-catch-related Determinants of where Anglers Fish: A Review of Three Decades of Site Choice Research in Recreational Fisheries. *Reviews in Fisheries Science and Aquaculture*, 27 (3). 261-286
- Kaupila, P. and Karjalainen, P. T. (2012). A Process Model to Assess the Regional Economic Impacts of Fishing Tourism: A Case Study in Northern Finland. *Fisheries Research* 127– 128 88– 97.
- Kaykaç, H. M. (2007). Barbunya (*Mullus barbatus* L., 1758) ve Isparoz (*Diplodus annularis* L., 1758) İçin Standart ve Dar Trol Torbaların Seçiciliği. *E.Ü. Su Ürünleri Dergisi* 24 (3-4): 261–266.
- Li, S., Vogel, R. and Viswanathan, N. (2019). Demand for Saltwater Recreational Fishing: A Generalized Demand Approach. *Ocean and Coastal Management* 179, 104820.
- Müller, D.K. and Jansson, B. (Eds.), (2007). *Tourism in Peripheries: Perspectives from The Far North and South*. CAB International, Wallington.
- Olaussen, O. J. and Liu, Y. (2011). On the Willingness-to-Pay for Recreational Fishing – Escaped Farmed Versus Wild Atlantic Salmon, *Aquacult. Econ. Manag.* 15 (4), 245–261.
- Özbilgin, H., Kınacıgil, T. H. ve İlkyaz, T. A. (2002). Dip Trol Ağlarında Balık Davranışları. *E.Ü. Su Ürünleri Dergisi* 19(1/2): 259 – 266.
- Padin, C., Lima, C. and Pardellas, X. X. (2016). A Market Analysis for Improving Fishing Tourism Management in Galicia (Spain). *Ocean & Coastal Management* 130, 172-178
- Patton, M. Q. (2005). *Qualitative Research*. New York: John Wiley & Sons, Ltd.
- Gauvreau, P.-M. (1993). *Sampling Theory*. Duxbury Press, 469- 72.
- Pawson, G.M., Glenn, H. and Padda, G. (2008). The Definition of Marine Recreational Fishing in Europe. *Marine Policy* 32, 339–350.
- Said, A., Macmillan, D., Schembri, M. and Tzanopoulos, J. (2017). Fishing in A Congested Sea: What Do Marine Protected Areas Imply For The Future of The Maltese Artisanal Fleet?. *Applied Geography* 87, 245-255.
- Surís-Regueiro, J.C. and Santiago, J.L., (2014). Characterization of Fisheries Dependence in Galicia (Spain). *Mar. Policy*, 47, 99-109.
- T. Cillari, M. Falautano, L. Castriota, V. Marino, P. Vivona and F. Andaloro, (2012) The Use of Bottom Longline on Soft Bottoms: An Opportunity of Development for Fishing Tourism Along a Coastal Area of The Strait of Sicily (Mediterranean Sea), *Ocean Coast. Manage.* 55, 20–26.
- Villasante, S., Macho, G., Rodriguez-Rivero, S., de Rivero, J.I., Divovich, E., Harper, S., Zeller, D. and Pauly, D., (2015). Estimates of Total Marine Fisheries Removals from the Northwest of Spain, 1950-2010, vol. 51. Fisheries Centre- The University of British Columbia, 1-21.
- Yağar, F. ve Dökme, S. (2018). Niteliksel Araştırmaların Planlanması: Araştırma Soruları, Örneklem Seçimi, Geçerlilik ve Güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3 (3), 1-9.
- Yaşar, O. (2011). Saros Körfezi Kıyılarında Su Altı Dalış Turizmi. *ZfWT*, 3, (1), 33-55
- Yarmacı, N., Keleş, M. Ç. ve Ergil, B. (2017). Su Altı Dalış Turizminin Mevcut Durumu, Sorunları ve Geliştirilmesine Yönelik Öneriler: Kaş Örneği. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 66-87.

Yıldırım, A. ve H. Şimşek, (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seğkin Yayıncılık, Ankara.